

‘Mbo-teams beslissen zèlf waaraan ze willen werken’

Is er iets in jouw onderwijsinstelling wat jij met jouw team zou kunnen verbeteren? Rozemarijn van Toly en Alieke Hofland, werkzaam bij het expertisecentrum beroepsonderwijs (ecbo), deden onderzoek naar professionele leergemeenschappen binnen mbo-instellingen voor de gemeente Amsterdam. De vraag die zij stelden was: wat levert het op om met een professionele bril naar een professionele leergemeenschap te kijken? Om antwoord te krijgen op deze vraag deden zeven teams uit Amsterdam mee.

Door Suzanne Flipse en Marieke Post

Een professionele leergemeenschap (PLG) bestaat uit een aantal onderwijsprofessionals; dit kunnen docenten, instructeurs en/of leidinggevendenden zijn. Zij onderzoeken voortdurend gezamenlijk hun onderwijspraktijk om deze te verbeteren. Al vrij snel werd uit het publiek gevraagd hoeveel mensen gemiddeld in zo'n gemeenschap zitten. Maar hiervoor zijn geen richtlijnen; een team kan variëren van drie tot ongeveer veertig personen.

Om te bepalen wat een professionele leergemeenschap oplevert, is een onderzoekmodel ontworpen. Dat is hieronder te zien:

De smartphones werden erbij gepakt en de ‘stem-website’ menti.com werd geopend. Op het smartphone scherm kregen we de eerste stelling: *Wat is voor jou de belangrijkste conditie?* Het publiek kon kiezen uit de vier condities uit het model. De meningen waren verdeeld; het draagvlak kreeg vijf stemmen, de professionele ondersteuning kreeg zes stemmen, leiderschap kreeg drie stemmen en de collegiale ondersteuning kreeg maar liefst zeven stemmen. Daarna kwam de stelling: *Wat is voor jou het belangrijkste kenmerk?* Met negen stemmen was reflectieve dialoog de overduidelijke winnaar volgens het publiek.

In het onderzoek kregen de zeven teams uit Amsterdam, van drie verschillende roc's, een vragenlijst met stellingen. Die was gebaseerd op al eerder ontworpen vragenlijsten van Wahlstrom (2008), Emmelot (2015) en Truijen (2012). De antwoorden werden door ecbo geanalyseerd en teruggekoppeld naar de zeven PLG's. Tijdens de terugkoppeling kwamen direct reflectieve dialogen op gang.

In de sessie op het NRO werden de gemiddelde scores op een aantal kenmerken getoond. In het publiek ging een vinger omhoog; een van de aanwezigen had het gevoel dat de twee onderzoekers al een bepaald beeld hadden van hoe het zou moeten, in plaats van het team te laten beslissen wat voor hen werkt. Zou het niet juist goed zijn om op een bepaalde stelling laag

te scoren? De twee onderzoekers waren het hiermee eens, en legden uit dat de professionele leergemeenschappen juist zèlf bepalen wat voor hen belangrijk is en waaraan ze willen werken.

Aan het einde van de sessie overheersten positieve geluiden uit het publiek. De deelnemers konden niet wachten om het in hun eigen team toe te passen!

Bronnen:

- Schenke, W., Sligte, H.W., Admiraal, W., Buisman, M., Emmelot, Y.W., Meirink, J. & Smit, B. (2015). *Scan school als professionele leergemeenschap*. Amsterdam: Kohnstamm Instituut.
- Truijten, K. J. P. (2012). *Teaming Teachers. Exploring factors that influence effective team functioning in a vocational education context*. Enschede: Universiteit Twente.
- Wahlstrom, K.L., & Louis, K.S. (2008). How teachers experience principal leadership: The roles of professional community, trust, efficacy, and shared responsibility. *Educational Administration Quarterly*, 44 (4), 458-495.